

Norsk energibistand Solenergidagen 2010

Liv Thoring

Norsk bistand innen fornybar energi er lik storskala vannkraft

Det burde være storskala solkraft til industri og sentrale strøk

Og landsby-elektrifisering som kan gi el til de 1.5 milliarder fattige som ikke er tilsluttet et el-nettverk

Norsk bistand innen fornybar energi fordelt på energiformer

	2006	2007	2008	Sum
Vannkraft	275 647	1 220 519	261 132	1 757 298
Sol	2 196	1 708	3 850	7 754
Vind	0	0	0	0
Biomasse	3 150	3 367	2 933	9 450
Sum	280 993	1 225 594	2 67 915	1 774 502

Tabellen bygger på tall fra UD og NORAD

- **99 prosent av norsk energibistand gikk i perioden til storskala vannkraftprosjekter via SN Power.**
(Det norske selskapet - som er eid av Statkraft og Norfund).
- **Under en halv prosent gikk til solenergi prosjekter.**
- **Gledelig at Solheim i 2009 bevilget støtte til landsby-elektrifisering i 30 indiske landsbyer. Norge skal bidra med 17 millioner, og Scatec står for utbyggingen. Men denne økte satsingen utgjorde bare noen få prosent av bistandsoverføringene til solenergi i 2009.**

Mindre til de fattigste

- I takt med økte bevilgninger til SN Power har de fattigste landene fått stadig mindre av norsk energibistand.
- SN Power har ikke et fattigdomsreduserende mandat.
- Flere evalueringer slått fast at norsk energibistand ikke har bidratt til fattigdomreduksjon.
- SN Powers markedsmessige og kapitalrettede fokus, gjør det vanskelig for UD/Norad/Norfund å drive aktiv eierskapsutøvelse for å sikre at politiske strategier og vedtak følges opp.

Problematisk vannkraft

- **World Commission on Dams (WCD) slo i 2000 fast en rekke negative sosiale og miljømessige konsekvenser av store vannkraftprosjekter.**
- **SN Power fått kraftig kritikk.**
- **Norads egen evaluering og Riksrevisjonens rapport om Norfund slår fast at norsk energibistand har hatt svært uklare og dårlige retningslinjer mht. miljø.**

SV – hvor ble det av politikken?

- **SV v/ Kristin Halvorsen og Heidi Sørensen foreslo i Stortinget i 2003 å bevilge mell. 100 og 200 millioner kr. årlig til solenergi.**
- **I 2006 da SV selv kom i regjering økte bevilgningene til solenergi til skarve 2,2 millioner.**

Hvorfor bare vannkraft?

- **Ensidig fokusering på vannkraft ut i fra norsk kompetanse og egeninteresse.**
- **I følge NORAD og UD trenger utviklingsland først og fremst store kraftverk på minst 100 MW, som kan forsyne industrien med el, så de kan produsere varer for eksport og få økonomisk vekst. De eneste alternativene til så store vannkraft-verk er i følge dem olje, gass og kull!**

Solenergiindustrien er uenige med NORAD og UD

- **CSP – termiske dampturbiner bygges bare i størrelsesorden 100 – 300 MW.**
- **PV (som norske bedrifter jobber med) kan også bygges ut til 100 MW og mer.**

**Store PV-anlegg finnes allerede
mange steder i verden, og avtaler
om 2000 MW-anlegg er inngått med
kineserne i Mongolia.**

Det spanske PV-anlegget i Lucainena de las Torres i Andalusia.

PV har mange fordeler

- PV er modulært, og har den fordelen at man kan bygge ut for eksempel 5 MW om gangen og komme raskt i gang med å levere strøm.
- PV er sånn sett velegnet til områder i utvikling. Man får erfaring som man da kan bygge videre på.
- Ved store vannkraftverk må man vente på en omfattende infrastruktur før man kan levere strømmen.
- Prisen på PV er halvert de to siste årene, og prisene fortsetter å stupe.

PV er blitt et reelt alternativ til olje, gass og kull

- **Sammenliknet med fossil energi må man også legge inn de forventede kostnadene på CO₂-utslipp i fremtiden for fossile energikilder.**
- **Norske solenergiselskaper jobber nå på spreng for å få opp størrelsen på sine PV-installasjoner.**

UD og NORAD er ute på dato

- **Bygger på gammel kunnskap**
- **Mangel på systemtenkning**
- **Manglende teknisk innsikt om hva solenergi er i dag.**
- **Å sikre norsk industri og norske arbeidsplasser kan de også gjøre med å satse mer på solenergi i energi-bistanden.**

Men størst er ikke alltid best!

Både storskala-kraft til industri og sentrale strøk

og

Landsby-elektrifisering

Manglende energi

- **Er assosiert med fattigdom, svekket helse, manglende utdanning, kvinneundertrykking.**
- **Arbeidsløshet og urbanisering.**
- **Mangel på en stabil og pålitelig tilgang på elektrisitet en viktige barriere for investeringer i mange fattige land.**

Barfot-universitetet

Utdanner asiatiske og afrikanske kvinner til solenergi-ingeniører, slik at de kan vedlikeholde solenergi-installasjonene.

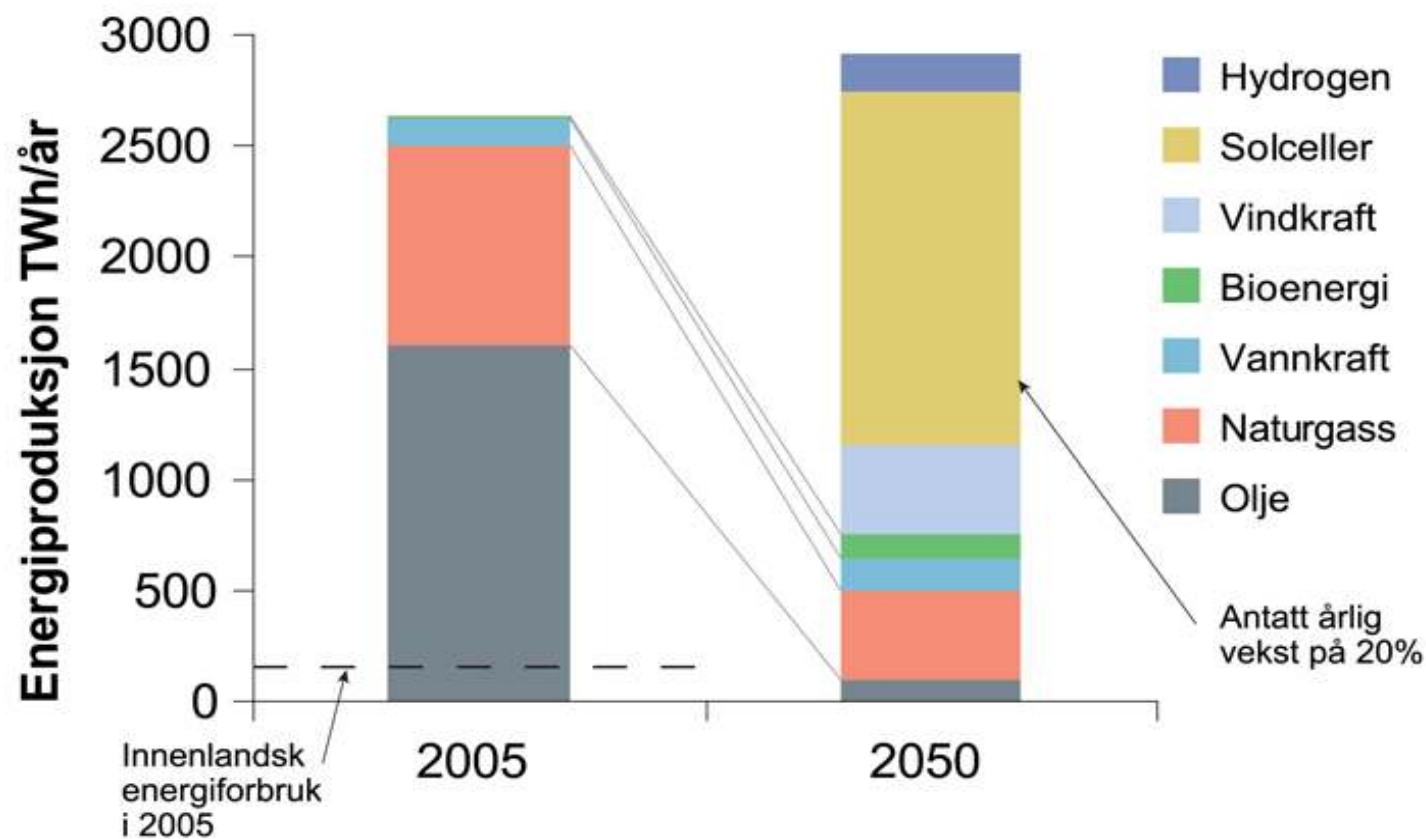
Framtiden i våre hender

- **Krever et løft i bevilgningene til annen fornybar energi enn vannkraft på 200 millioner kroner årlig.**
- **Krever at fattigdomsreduksjon må være det overordnede målet for all energibistand.**

Norges energi-produksjon i 2050?

Graf: Senter for fornybar energi/SINTEF Media

www.framtiden.no

